

Ukrainerne viser os noget, vi savner hos os selv

Vi drages af ukrainernes heltemod, fædrelandskærlighed og pligtfølelse. Vi er kommet på afstand af det, selv om vi nødtigt indrømmer det.

MARIE HØGH SOGNEPRÆST, DEBATTØR
JYLLANDS-POSTEN 2/4-2022

Forleden aften flød de sociale medier over med billeder af tændte lys i stager i danskernes vinduer til ære for faldne ukrainere – på præsident Volodymyr Zelenskyjs opfordring. Navnet, alle siger: Zelenskyj, vores allesammens østeuropæiske frihedshelt, der iført hærens armygrønne T-shirts kæmper mod den russiske bjørn og taler til os fra frygtens hule med mod og myndighed. Fra Hirtshals til hovedbanegården er Danmark klædt i gult og blå – det ukrainske flag vajer side om side med Dannebrog – i sympati og solidaritet med ukrainerne. Der er ingen grund til at tvivle på danskernes oprigtige medlidelse og medfølelse med det ukrainske folk – men det er også, som om der er opstået en vækkelse af de svækkede vestlige nationalstaters aske. Som om det alt sammen ikke kun handler om ukrainerne, men også i høj grad om os selv. Jeg er helt med på, at Putins brutale invasion af Ukraine ses som et anslag mod den vestlige verden, mod de liberale værdier om frihedsrettigheder og demokrati, og på den måde vedgår krigen også os.

Derfor hæver vi forsvarsbudgettet og sender penge og våben til den ukrainske hær. Men vi skal bare huske på, at den liberale verdensordens tankesæt aldrig for alvor har taget bolig i den østeuropæiske sjæl – at ukrainerne ligesom polakker, ungarer og slovakker ikke er særlig liberale og ikke ønsker at blive det. Vi så undrende og chokerede på Østeuropas medfølelsesunderskud dengang i 2015, da flygtninge og migranter vandrede op igennem Europa til

samfund, der flyder med mælk og honning og velfærd.

Deres reaktion burde ikke have overrasket, fordi den østeuropæiske mådehold over for flygtninge har rødder i deres historie som postkommunistiske samfund, og samtidig – som den bulgarske tænker Ivan Krastev skriver – repræsenterede de lukkede grænser »en centraleuropæisk version af et folkeoprør mod globaliseringen«. I vestlige øjne opførte de østeuropæiske lande sig skandaløst, da de utrykte modstand mod at lukke fremmede ind i deres lande – medmindre de var kristne.

Flygtningekrisen gjorde det klart, at østeuropæerne ser de meget kosmopolitiske værdier, som Den Europæiske Union er bygget på, som en trussel, mens det for mange i Vesten er netop disse kosmopolitiske værdier, der er grundlaget for den åbne nye verden, vi har troet på siden 1989's sammenstyrkede mure.

Men nu, hvor Ukraine er under angreb, synger vi vores eget lille heltekvad om ukrainerne, fordi der er noget midt i krigens uhyrligheder, vi drages imod. Nemlig alt det, der i det postmoderne Europa er forsvundet for os i den liberale verdensordens nedadgående spiral: kærligheden, pligten og bundetheden til fædrelandet, forankringen i alt det givne, i det nationale, i kulturen, i historien og i traditionen. Alt det, der ligger til grund for, at vi synes, østeuropæerne var småtarvelige dengang under flygtningekrisen, bare fordi de værnede om det – ja, det beundrer vi dem nu for.

Vi hylder Zelenskyj og de ukrainske mænd for at lyde pligten og forsvare deres fædreland og familier, vi hylder flygtningene for at tage et arbejde, tjene deres egne penge og frabede sig velfærdssamfundets klientgørelse af mennesket. De kan selv, og de sætter en ære i det. Og de bliver ikke hængende her og snylter på samfundet – nej, de vil hjem og genopbygge deres sønderbombede fædreland – af pligt og af kærlighed. Det er den virkelighed, der binder mennesket til verden. Den virkelighed, vi er kommet på afstand af – og længes efter, selv om vi ugerne indrømmer det.